

Lokale klimaatlessen voor een coole wereld

Les 1 : De Zaanse natuur

“De natuur begint op het schoolplein” .

- Stadsecoloog Daan Kinsbergen

 Duur: circa 60 minuten

 Doelgroep: groep 3/4

 Leeftijd: 5 tot 8 jaar

 Benodigdheden:

1. Schoolbord of digibord
2. Tekenpapier
3. (Kleur)potloden
4. A3-vellen papier
5. Lijm (tube of stift) of papieren tape.
6. Eventueel: vergrootglazen
7. Eventueel: timer of wekker

1 Lesdoel

Aan het einde van de les kunnen de kinderen voorbeelden noemen van natuur in de Zaanstreek en begrijpen zij dat natuur overal om ons heen aanwezig is. De kinderen ontdekken waarom natuur belangrijk is voor mensen en dieren. Ze leren dat we natuur nodig hebben om gezond en fijn te kunnen leven.

*Instructie → leg kinderen in eigen woorden het lesdoel uit.
Schrijf op het bord;*

1. *Ik kan voorbeelden van natuur om ons heen benoemen.*
2. *Ik weet waarom natuur belangrijk is.*
3. *Ik begrijp waarom we voorzichtig moeten zijn met natuur.*

2 Achtergrondinformatie (5 minuten)

Overal in de Zaanstreek vind je bijzondere natuur. Het is een hele mooie plek in Nederland. In en rondom de drukke stad kom je van alles tegen. De natuur is overal om ons heen, op plekken waar mensen wonen, fabrieken staan en auto's rijden. Rondom de stad liggen meerdere natuurgebieden met veel bijzondere dier- en plantensoorten (Natura2000). Maar er staan ook 60.000 bomen verspreid over alle straten en buurten. Deze bomen helpen ons aan schone lucht om in te ademen, beschermen ons tegen hitte in de zomer en zorgen ervoor dat er geen plassen blijven staan als het hard regent. (Gemeente Zaanstad, 2024) Er is ook veel natuur die misschien minder opvalt, maar die er wel is. Wat denk je bijvoorbeeld van grasvelden, struiken en bosjes? In struiken en bosjes leven veel vogels en ze bouwen er hun nest. In het gras leven veel insecten. En die vinden de vogels uit de bosjes en struiken weer erg lekker om te eten. (Natuur&Milieu, 2021.) En die grasvelden, die zijn ook heel fijn om bijvoorbeeld op te voetballen of te picknicken. De bosjes en struiken zijn dan weer heel handig als verstopplek tijdens verstoppertje. Op het gras, tussen planten en struiken en in of onder bomen is buitenspelen in de zomer minder warm, in de winter minder koud en je hebt minder last van wind dan op een stenen straat of schoolplein. (Maas et al., 2021) En als je valt? Dan doet dat veel minder zeer dan op stenen. (Baaij, 2009)

De aanwezigheid van natuur in de leef- en speelomgeving van kinderen heeft een heel

Lokale klimaatlessen voor een coole wereld

positief effect op het welzijn en gezondheid. Wanneer er dieren, bomen, gras, planten en struiken zijn, worden kinderen gelukkiger. Ze vervelen zich minder, zijn aardiger voor elkaar en maken minder ruzie. Het vermindert stress, wakkert fantasie aan en geeft ze ongelimiteerde speelmogelijkheden zonder dat ze speelgoed nodig hebben. (Van den Berg, A.E., 2019).

Instructie → Vertel dit in eigen woorden aan de kinderen en gebruik eventueel eigen voorbeelden.

3 Video kijken over bomen (5 minuten)

Speel de video over bomen af en beantwoord na afloop samen de vraag:

“Waarom zijn bomen belangrijk?”

4 Interactie met de klas (10 minuten)

Ga in gesprek met de kinderen over natuur en kom er achter hoe ze denken over natuur en wat ze al weten. Stel de volgende vragen:

1. *Wat is natuur?*
2. *Welke natuur zie jij elke dag?*
3. *Welke dieren wonen hier in de buurt?*
4. *Wat vind jij mooi aan natuur?*
5. *Waar speel jij graag buiten?*
6. *Waarom moeten we goed zorgen voor planten en dieren?*

Instructie → Ga aan de hand van bovenstaande vragen het gesprek met kinderen aan over de natuur. Schrijf hun antwoorden in steekwoorden op het bord.

5 Binnenopdracht (15 minuten)

Laat de kinderen uit het raam naar buiten kijken. Welke natuur zien ze? Maak er een tekening van.

Instructie → Deel tekenpapier en kleurpotloden uit. Geef vervolgens aan dat kinderen uit het raam moeten kijken en de natuur die ze zien moeten tekenen op hun papier. Ze kunnen allemaal kleine losse tekeningen maken of één grote tekening. Wanneer het ze niet lukt kun je ze helpen door ze te laten denken aan wolken, water, planten, gras, bloemen, bomen, vogels etc. Zet een timer op 10 minuten. Bespreek klassikaal na wat de kinderen gezien hebben. Schrijf weer hun antwoorden in steekwoorden op het bord.

Tip: Laat de kinderen hun naam op hun tekening schrijven en hang ze na de les aan een waslijn in de klas.

5 Buitenopdracht (20 minuten)

De klas gaat in tweetallen het schoolplein op en neemt een vel A3-papier mee, een tube lijm en eventueel een vergrootglas. Laat de kinderen losse dingen uit de natuur zoeken en opplakken op het vel papier. Zo leren de kinderen dat de natuur overal om hen heen, niet eng en niet vies is.

Instructie → Deel per tweetal een vel A3-papier en een tube lijm, lijmstift of tape mee. Geef vervolgens aan dat ze alleen losse dingen uit de natuur mogen opplakken, niks mogen lostrekken of stukmaken en geen dieren mogen pakken. Wanneer het ze niet lukt kun je ze helpen door ze te laten denken aan

Lokale klimaatlessen voor een coole wereld

bladeren, takjes, mos, bloemblaadjes en gras. Ga naar 15 minuten weer naar binnen. Laat ze bij alles wat ze hebben gevonden opschrijven wat het is.

Tip: Laat de kinderen hun naam op hun vel met vondsten schrijven en hang ze na de les aan een waslijn in de klas.

6 Feedback van de klas (5 minuten)

Vraag de kinderen of ze de les leuk vonden.
Vraag vervolgens wat ze hebben geleerd en ga na of de vooropgestelde leerdoelen zijn behaald.